Finnwatch ry:n lausunto
talousvaliokunnalle
21.9.2021

Asia: U 42/2021 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiksi ja direktiiviksi EU:n rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevan toimintasuunnitelman toteuttamiseksi (rahanpesun vastainen lainsäädäntöpaketti)

Finnwatch kiittää mahdollisuudesta lausua talousvaliokunnalle valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle koskien EU:n rahanpesun vastaista lainsäädäntöpakettia.

Lainsäädäntöpaketti koostuu neljästä lainsäädäntöehdotuksesta, joiden tavoitteena on vahvistaa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevien toimien toimeenpanoa, valvontaa ja koordinaatiota vuonna 2020 annetun toimintasuunnitelman mukaisesti. Lainsäädäntöpaketissa osa aiemmin direktiivimuodossa annetusta sääntelystä siirretään uuden asetuksen alle, jolloin säännökset tulevat suoraan sovellettaviksi kaikissa jäsenmaissa. Tällä tavoin sääntelyä saadaan yhtenäistettyä EU-tasolla, kun eri maiden erilaiset toimeenpanototeutukset eivät enää aiheuta maiden välisiä sääntelyeroavaisuuksia. Kaikkea direktiiviin sisältyvää sääntelyä ei kuitenkaan ole nähty tarkoituksenmukaiseksi siirtää uuden asetuksen alle, ja näiltä osin lainsäädäntöpaketti sisältää uuden direktiiviehdotuksen. Lisäksi lainsäädäntöpaketissa esitetään kryptovarojen tarjoajien sisällyttämistä nk. maksajan tiedot -asetuksen piiriin sekä uuden asetuksen antamista eurooppalaisen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisviranomaisen perustamisesta.

EU:n rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevan sääntelyn kehittämiselle on ilmeinen tarve, mikä kävi selkeästi ilmi mm. komission vuonna 2020 julkaisemasta toimintasuunnitelmasta. Sen perusteella eri EU-maiden sääntelyratkaisuissa on isoja keskinäisiä eroja sekä täytäntöönpanon että valvonnan osalta, ja puutteet kansallisten toimivaltaisten viranomaisten toiminnassa aiheuttavat riskejä sisämarkkinoille kokonaisuutena. Nyt näihin haasteisiin vastataan yhtenäistämällä ja tarkentamalla olemassaolevaa säädäntöä sekä lisäämällä EU-tasolla tapahtuvaa koordinointia ja valvontaa. Esitettyjen toimien voidaan olettaa vastaavan hyvin nykysääntelyssä havaittuihin ongelmiin.

Finnwatch pitää tärkeänä, että valtioneuvosto on kirjelmässään asettunut tukemaan komission esittämiä lainsäädäntömuutoksia. Edunsaajarekisterien osalta haluamme nostaa esiin seuraavat seikat:

- Komissio esittää, että yritysten velvollisuus ylläpitää tosiasiallisia edunsaajia koskevia tietoja sisältyisi jatkossa asetusmuotoiseen sääntelyyn. Samalla sääntelyyn esitetään joitakin tärkeitä tarkennuksia. Tapauksissa, joissa tosiasiallisia edunsaajia ei ole pystytty nimeämään, yritysten tulee jatkossa toimittaa viranomaisille selvitys siitä, miksi edunsaajien tunnistaminen ei ole onnistunut. Lisäksi asetuksessa laajennetaan hallintarekisterin hoitajien tiedonantovelvoitteita. Nämä muutokset ovat ehdottoman kannatettavia ja lisäävät edunsaajarekisteriin toimitettavien tietojen

Finnwatch ry, Malminrinne 1 B, 00180 Helsinki
www.finnwatch.org

yhdenmukaisuutta ja läpinäkyvyyttä. Finnwatch pitää tärkeänä, että valtioneuvosto on kirjelmässään ilmaissut tukensa edunsaajatietojen läpinäkyvyyttä lisääville toimille.

- Komission asetusehdotuksessa ei esitetä muutoksia edunsaajarekisterin ilmoittamisvelvollisuusrajaan, joka on nykyisellään 25 %. Sen sijaan komissio on ilmaissut aikomuksensa arvioida rajan alentamistarvetta kolmen vuoden päästä asetuksen voimaanastumisesta. Tämä on valitettavaa – toimia rajan alentamiseksi tarvitaan nopeammin. Suomen hallitus on hallitusohjelmassa sitoutunut edistämään omistus- ja ääniosuusrajan laskemista 25 %:sta 10 %:iin. Muutos lisäisi edunsaajatietojen läpinäkyvyyttä ja vaikeuttaisi sääntelyn kiertämistä omistusta hajauttamalla. Rajan laskua puoltaa komission rahanpesudirektiiviä koskeva vaikutusarviointi, jossa todettiin, että 25 prosentin omistusraja on helppo kiertää[1]. Silti valtioneuvosto ei nosta kannassaan esiin rajan laskutarvetta.

[1] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016SC0223&from=EN

Finnwatch ry, Malminrinne 1 B, 00180 Helsinki
www.finnwatch.org